

Šis trumpas tekstas buvo parašytas 2004-ųjų liepą vieno italų anarchisto. Kartu su daugybe bendražygių pakirstas stiprios represijos bangos, jis atsidūrė Trento kalėjime.

Šio apsilankymo metu jis nusprendė trumpai užrašyti savo pasvarstymus dažnokai keliamu klausimu: „Gerai, bet galų gale - ko jūs iš tiesų norite?“ Šie užrašai buvo išspausdinti socialinės kritikos leidinyje Adesso.

Tai yra tekstas, kuriame pilnai atsižvelgiant į anarchistinę etiką siekiama aprašyti tai, už ką mes kovojame, turint omenyje, jog tai ko iš tiesų norime nėra detalus alternatyvaus pasaulio paveikslas ar konkrečių Utopijos subtilybių išvardijimas, bet viso labo tai, kas „visa ko paviršiuje sukelia tam tikrą įtampą“.

**gerai, bet
galų gale –
ko jūs iš tiesų
norite?**

nestebina. Ar nebuvo taip, kad trisdešimt tironų tą patį kartojo Atėnų demokratams, aristokratai buržuazijai, latifundistai Meksikos valstiečiams, demokratai Ispanijos anarchistams, stalinistai biurokratai Vengrijos sukilėliams, o sociologai gegužės mėnesio maištininkams? „Tas, kas revoliuciją vykdo iki pusės, pats sau kasa duobę“. Tai yra vienintelis pamokymas, kurį norėtume perimti iš tų, kurie iki mūsų kovėsi už anarchistinę revoliuciją.

Laikydami save išnaudojamaisiais tarp kitų išnaudojamųjų mes manome, jog mūsų nekantrumas ir ryžtas pulti čia ir dabar prisideda prie klasių konflikto. Mes nepripažįstame baudžiamojo kodekso numatytos rizikos hierarchijos kalbant apie konkrečius veiksmus: tekstas yra toks pat svarbus kaip ir sabotžas, nes mums tiesioginis veiksmas ir idėjų sklaida yra vienas ir tas pats dalykas.

Ateinantys metai bus kupini sunkių konfliktų - kai kurie iš jų bus sunkiai suprantami, kiti pakankamai aiškūs ir tvarkingi kaip barikados. Pritarimo ir nuolankumo laukas turi savo plyšių, į paviršių išplaukia vis daugiau nepasitenkinimo apraiškų. Ir vėl išgirsime saviorganizaciją baladojant į socialinio karo duris.

Mūsų bendrininkai yra ir bus visi, nusiteikę kartu su kitais kovoti už laisvę ir už tai pasiruošę prarasti savąją.

Trento kalėjimas, liepos 23, 2004

KAIP Į VANDENĮ MESTI AKMENYS

Visų pirma mes esame individai. Apibrėžimai - kai jie netampa įkalinančiais narvais - yra tarsi į vandenį mesti akmenys: aplink save jie sukuria vis besiplečiančius apskritimus, kurių nė vienas negali iki galo apibrėžti to, kas iš tiesų esame. Kai visa tai turime omenyje, žodžiai mūsų nebegąsdina. Tad kodėl esame anarchistai?

Todėl, kad trokštame pasaulio, grįsto abipusiškumu ir savitarpio pagalba, o ne dominavimu ir išnaudojimu. Trokštame pasaulio be valstybės ir be pinigų.

Mes pripažįstame susitarimų - arba, priklausomai nuo skonio, taisyklių - būtinybę gyvenant kartu. Tačiau mums vienintelės vertingos taisyklės yra tos, kurios yra sukurtos kartu ir laisvai, o ne tos, kurios yra vienpusiškai primestos turinčiųjų galią kurti įstatymus, ir kurias užtikrina karinė jėga. Taisyklės ir įstatymai yra du skirtingi dalykai. Įstatymas yra atskiras, prievarta grįstas būdas suvokti taisyklę. Kiek įmanydami visada siekėme gyventi pagal laisvus susitarimus, atmesdami bet kokią autoriteto sprendimą.

Mes esame už savitarpio pagalbą, nes mūsų manymu lygybės nepakanka, jei ji nekyla iš sąmoningo ir savanoriško solidarumo jausmo. Skirtingai nei liberalioje laisvės sampratoje, mes nemanome, kad kito asmens laisvė yra asmeninės laisvės riba. Priešingai, mūsų manymu mūsų pačių laisvė driekiasi iki begalybės persidengdama su visų kitų laisve. Skirtingai nei autoritariniai komunistai, mes esame

tikri, kad jei lygybėje nėra erdvės individualiems skirtumams, ji tuoj pat virsta despotizmu.

Kitoks požiūris į taisyklės nulemia ir kitokias priemones spręsti konfliktus. Visų pirma, mūsų manymu kiekvienas turi savitą būdą reaguoti į savo sukurtų ir suprantamų taisyklių pažeidimus - skirtingai nuo įstatymų, įtvirtintų kitų asmenų mūsų pačių vardu. Kitas dalykas - konfliktai turėtų būti sprendžiami nerepresyviais metodais, t.y. kaip ženklai, jog susitarimas nėra pats tinkamiausias, ir kaip eksperimentavimas su skirtingais būdais juos spręsti. Bet kokių atveju, nesutarimų sprendimai neprivalo būti įtvirtinti represyvių organų - tokių kaip kalėjimai ir visokio plauko segregacija - kadangi tokie dalykai viso labo atgamina tą pačią engiančią ir arbitralią galią, kurią puikiai pažįstame kartu su jos pasekmėmis. Trumpai tariant, „teisingumas“ privalo išlikti jį apibrėžusios bendruomenės rankose tam, kad neatsikurtų specializuoti bausmės organai kartu su visomis savo privilegijomis. Akivaizdu, kad čia negali būti jokio konkretaus recepto - tik antiautoritarinė nuovoka, kuri materializuosis tik ant kalėjimų griuvėsių.

Tam, kad galėtum atlikti sprendimus be centralizuojančios valdžios, svarbu sugebėti tiesiogiai ir horizontaliai bendrauti. Visuomenė už kurią kovojame yra tokia, kurioje bendraujama akis į akį. Masinė civilizacija, tokia kaip pramoninė civilizacija, iki kraštutinumų specializuoja kiekvieną užduotį ir taip sukuria virtualią hierarchiją, atimančią iš individų bet kokią supratimą apie jo atliekamo darbo produktą ir apie bendrus socialinius ryšius. Kadangi mąstymas su veiksmu susijungia tik individe - socialinės jėgos visada yra aklos - būtina, jog vykdoma veikla būtų tiesioginė, pilnai kontroliuojama ir puikiai suprantama pačių individų. Apmokamas darbas yra visiškai priešingybė: keletas vadybininkų nurodo masei darbuotojų, ką jie turėtų daryti, tuo tarpu pastarieji neperpranta ne tik mašinų kurias patys naudoja - ir taip tampa savotiškais priedais pačiame procese -

kokia kritika susiduria su visuomene kaip visuma ir su ją saugančiais šunimis. Žinoma, kai kurie klausimai mums artimesni nei kiti, ypatingai tada, kai manome, jog jie sunkiau perimami - t.y. neutralizuojami - dominavimo. Nors ir galime įsivaizduoti, kad valdžia galėtų naikinti šiek tiek mažiau arba gaminti mažiau itin žalingų technologijų, nėra įmanoma kad ji, pavyzdžiui, statytų mažiau kalėjimų, kadangi niekada neegzistavo toks revoliucijos duobkasys, kuris neužsiimtų jų statymu. Be to, atidžiau pažvelgę pastebėsime, kad kalėjimo problema iššaukia sprendimų autonomijos ir pačių svarbiausių kiekvieno žmogaus poreikių klausimus. Kol neišmoksime rinktis laisvo susitarimo vietoj primetimo ir solidarumo vietoj konkurencijos, bausmės logika statys savo siaubingus narvus. Mes pasisakome už revoliucinį protrūkį, nes gerai žinome, jog nuolankūs protai staigaus sukrėtimo reikalauja ne mažiau nei socialinės institucijos, tačiau puikiai suprantame ir tai, kad sukilimas yra tik galimų pokyčių pradžia, o ne panacėja. Būdami pasiruošę išmėginti jėgas su dabartiniu dominavimu, dantimis ir nagais giname ir būdą gyventi nei kam nors aiškinant, nei patiems gaunant nurodymus iš autoriteto, politinės partijos ar centrinio komiteto. Patirtis rodo, kad pats blogiausias engėjas gali apsirengti revoliucionieriaus kostiumą, ir neturime jokio noro vienyti jėgas su tais, kurie nori pasmaugti subversyvų spontaniškumą taip pat kaip ir bet kokią kitą laisvės apraišką. Mums vienintelis priimtinas smurtas yra tas, kuris išlaisvina ir niekieno nepavergia, tas, kuris naikina valdžią ir jos negamina, tas, kuris gina kiekvienam priklausančią galimybę gyventi savaip. Primesti laisvę reiškia prieštaravimą pačiam sau. Kaip sakė Malatesta, jei tam kad laimėčiau privalau pastatyti ešafotą, renkuosi pralaimėjimą.

Tai, jog nuolankių protų choras mums nuolat kartoja, jog revoliucija yra neįmanoma, mums nedaro jokio įspūdžio ir nė kiek mūsų

įpročiais ir požiūriais, tie, kurie susilaukė tiek senųjų, tiek modernių teisėjų pagiežos. Nuo viduramžių iki šių dienų apstu pavyzdžių bendruomenių, kurios panaikino valstybę ir privačią nuosavybę aistringai siekdamos žemėje sukurti danguję žadamą rojų. Tačiau praeityje mes neieškome dabar puoselėjamų troškimų pateisinimo. Saviorganizacija yra šių dienų pasaulyje egzistuojantis dalykas, ar tai būtų tam tikra socialinė praktika sprogstančio sukilimo metu (prisiminkime rajono susirinkimus Argentinoje arba *aarch* Alžyre), ar kovos metodas konkretaus konflikto viduje (prisiminkime pastarojo meto traukinių valytojų blokadą *Scanzano Jonico* arba *la Campania* regionuose, taip pat neteisėtus tramvajų ir autobusų vairuotojų streikus). Tūkstančiai išnaudojamųjų tiesioginį veiksmą atranda ne ideologijos dėka, bet dėl to, kad tai yra vienintelis būdas išlupti bent menką rezultatą iš savo bosų. Tokia antikapitalistinė kritika, kurią nuolankūs intelektualai laiko tuščia, niekam tikusia arba nusikalstama, yra dažnai pasikartojanti išnaudojamųjų kovos praktika - nes būtent jie kapitalizmą išgyvena savo kailiu. Ką visame tame galime padaryti mes?

Neturėdami jokių pretenzijų tapti koku nors avangardu, visur kur tik galime mes paprasčiausiai prisidedame palaikydami saviorganizacijos ir tiesioginio veiksmo praktiką. Kai tik tai įmanoma, patys kuriame socialinės kovos situacijas, arba kitaip tariant įsiterpiame į kitų vedamas kovas. Kadangi nesame specialistai, nesirenkame jokio kovos lauko kaip svarbesnio už kitus, labiausiai dėl to, kad dabartinė visuomenė yra pasiekusi tokį priklausomumo tarp skirtingų sektorių lygmenį, kad nebėra įmanoma iš esmės pakeisti nė vieno svarbaus jos aspekto neiškeliant klausimo apie visumą. Net paprasčiausia užgaida gauti neapnuodyto maisto - kaip kažkas jau yra rašęs - reikalauja ištiso gamybos, prekybos ir transporto tinklo išardymo. Nuo laukinės aplinkos nualinimo iki karo, jei norima pasiekti visa ko esmę, bet

bet ir paties darbo rezultato.

Tai kas lokalu ir tai kas universalu susipriešina tik autoritarinėje dvasioje. Mūsų vizijoje nekyla klausimas apie gigantiškus miestus ir milžiniškus gamybos tinklus. Iš tiesų mes arba sėkmingai perkursime socialinį gyvenimą kuklesniu pagrindu - nuo didelio prie mažo horizontalių jungčių pagalba - ir pereisime prie paprastesnių technologijų, arba nuosekliai kryptims link visiškos inividuo dezintegracijos ir ekologinės betvarkės. Nutraukti šias masyvias jungtis yra labai skubi užduotis - jos yra konformizmo, užterštumo ir socialinio nerimo šaltinis. Dėmesį turėtume kreipti į eksperimentavimą su kitokiais ryšiais, labiau pritinkančiais kiekvieno iš mūsų asmeniniams troškimams.

Nepaisant mums brukamo progreso paveiklo, kuriame istorija yra savotiška tiesi linija besidriekianti nuo olų iki Tarptautinio valiutos fondo, žmonės tūkstantmečius gyveno bendruomenėse be valstybės ir be jokios centralizuotos valdžios. Šiandien, akivaizdu, nederėtų svajoti apie mitinį aukso amžių, bet veikia praeityje ieškoti tokių santykių bei technikų, kurios galėtų mums pagelbėti dabarties transformavime. Mums naujos autonomijos (maisto, energetinės, medicininės ir t.t.) atradimas yra neatskiriama revoliucinio valstybės sunaikinimo ir pramoninės visuomenės išardymo proceso dalis. Atrasti ryšį tarp vienatvės ir bendrumo, tarp miško ir kaimo, tarp kaimo ir miesto, nėra viso labo etinė įtampa: tai gyvybiškai svarbus dalykas. Kapitalizmas puola pačius gyvenimo šaltinius - maistą, orą, vandenį - juos paversdamas prekėmis. Mūsų manymu kvaila tikėtis, jog galėtume pragyventi iš kokio nors milžiniško viso šio prekybcentrio rezervo. Plėsti autonomijos erdves eksperimentuojant su kitokiais gyvenimo būdais bei santykiais, ir sugriauti dabartinę tvarką, pasikartosime, mums yra du neatskiriama dalykai.

Priešingai nei technologinė propaganda, pagal kurią viskas kas yra

technologiskai veiksmu yra socialiai naudinga, mes manome, jog technika gali būti naudinga tik apsvarsčius etines ir socialines jos pasekmes, ir kad jeigu tariamas technologijų veiksnumas pasiekiamas milžiniškos specializacijos, sustiprėjusios valdžios arba bendrų žmogiškų santykių nuskurdinimo kaina, tokiu atveju turėtume žengti žingsnį atgal.

„Na, ir?“

Didžioji dalis šių pasvarstymų daug kam gali pasirodyti banalūs, ar tai būtų revoliucionieriai, ar paprasčiausiai kritiškai nusiteikę asmenys. Tai, kas mums būdinga kaip anarchistams, yra tai, jog mums tikslai yra neatskiriami nuo priemonių, kadangi kovos metodai patys savaime šį bei tą pasako apie pasaulį, už kurį kovojame. Nepaisant vyraujančio makiavelizmo, mes puikiai žinome, kad atsisakydami tam tikrų metodų, atsisakome ir tam tikrų tikslų, paprasčiausiai dėl to, kad pirmi visada aprėpia antruosius. Žinome - ir tai puikiai paliudija daugybė istorinių pavyzdžių - iki ko priveda oportunistų logika, taktinės ir strateginės išimties ir visokie „pereinamieji etapai link komunizmo“ (kurie, be kita ko, niekada nesibaigia ir gali pateisinti bet ką). Visa tai veda prie negailestingų diktatūrų arba prie žudikiškos socialdemokratijos.

Kažkas yra sakęs, kad negalime kovoti prieš susvetimėjimą susvetimėjusiais metodais. Savo pačių santykiuose ir praktikoje negalime atgaminti dinamikos, kuria pasižymi dominavimas, prieš kurį kovojame. Taigi, mes esame už savivalda grįstas kovas, t.y. už nepriklausomumą nuo bet kokių partinių ar profsajunginių jėgų, už pastovų konfliktą su valdžia, su jos struktūromis, jos atstovais ir ideologijomis. Taigi, atsisakydami balsavimo spektaklio - kurio metu kultyvuojama kapitalo diktatūra - tuo pačiu atsisakome ir bet kokių lyderių, hierarchijų, centrinių komitetų ir atstovų spaudai (ir kitų būsimų politikų).

Pulti valdžią vietoj to kad ją atgaminti, apleisti jos institucijas vietoj to, kad melsti jų pagalbos - tai yra metodai, kurie dabartinėmis aplinkybėmis gali atrodyti ne itin veiksmingi ir kažkuria prasme izoliuojantys (ypatingai turint omenyje pasikartojantį žiniasklaidos linčavimą). Į tai galėtume atsakyti taip: veiksmo prasmė didžiaja dalimi glūdi pačiame veiksmo, o ne kiekybiniuose jo rezultatuose. Mes negalime vertinti socialinių jėgų remdamiesi kokiais nors duomenimis, kadangi šie dalykai yra itin nenuspėjami: viskas ką matome, galų gale, yra tik artimiausi aplink į vandenį mestą akmenį susiformavę apskritimai. Greta to, nuoseklumo paieška yra jėga, padengianti visas kitas - nors tai nereiškia, jog siūlome pasiaukojančiai sekti kokią nors doktriną. Kalbame apie malonumą, kuris jaučiamas kai mąstymas ir veiksmas sudaro harmoningą visumą. Kaip teigia Simone Weil, mąstymo ir veiksmo sąjungoje atsinaujina gija, jungianti dvasią su visu likusiu pasauliu.

Taigi tai, kas gali atrodyti kaip tam tikras „purizmas“ (norėdami įžeisti taip mūsų mąstymą dažnai vadina *realistai*), iš tiesų yra konkretus būdas apčiuopti egzistenciją „oriame socialinės kovos malonume“. Mes netikime kruopščių apskaičiavimų dėka patekėsiančios saulės šviesa. Pasaulis kuriame norime gyventi turėtų būti kiek įmanoma labiau grįstas mums jau pažįstamais santykiais ir elgesiu. Galiausiai, kadangi mes nebendradarbiaujame su institucijomis, niekas negalės apkaltinti mūsų nedėkingumu - kuris kitais atvejais gali būti svarbus dalykas.

Saviorganizacija apie kurią kalbame nėra paprasčiausia idėja platesnėje teorijoje. Tai žmogiška išraiška, egzistuojanti nuo neatmenamų laikų - milžiniškas ir iki šių dienų išlikęs teorinis ir praktinis arsenalas. Didžioji dalis to ką vadiname teorija atsirado konkrečių kovų eigoje, bendruomeninių eksperimentų, o taip pat ir griežtų bei vienišų sukilimų metu, sukilimų, kuriuos pradėjo tie, kuriems pakako ryžto susiremti su valdžia, su savo laikmečio